

KVKK Hükümlerinin TTK'ya göre Birleşen Şirketler Üzerindeki Etkileri

Hakkı Cihan TÜRK*

Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK–ULAKBİM Veri Tabanında indekslenmektedir.

* Avukat - Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, Eposta: cihan@turkco.net, . ORCID: 0009-0002-6929-2905.

Makale geliş tarihi: 13.02.2025 **Makale kabul tarihi:** 14.05.2025

Atıf önerisi: Hakkı Cihan Türk, “KVKK Hükümlerinin TTK'ya göre Birleşen Şirketler Üzerindeki Etkileri”, Ankara Barosu Dergisi, Cilt 83, Sayı 2, Nisan 2025, s.623-660 DOI: 10.30915/abd.1639249.

KVKK Hükümlerinin TTK'ya göre Birleşen Şirketler Üzerindeki Etkileri

ÖZ

TTK md. 134 vd. hükümlerine göre şirketlerin birleşme karar almalarından evvel gündeme gelen en temel konu, devrolunan şirketin mali durumunun kapsamlı bir şekilde analiz edilmesi ve birleşme ile ilgili risklerin tespit edilmesidir. Özellikle birleşme işlemleri öncesi hazırlık aşamasında devralan şirket, devrolunan şirketin varlıkları hakkında mümkün olduğunca ayrıntılı bilgi edinmek ister. Müşteri veya çalışan verileri gibi kişisel veriler, günümüzde şirketin söz konusu varlıkları içerisinde önemli bir rol oynamakta, hatta bazen müşteri portföyü, devralan şirket için devrolunan şirketteki tek değerli varlığı teşkil edebilmektedir.

Bu bağlamda, birleşme işlemlerinin öncesinde yapılan durum tespitinde (*due diligence*) aktarılan bilgilerin kişisel veriler olabileceği sıklıkla göz ardı edilmektedir. Diğer taraftan birleşmenin en temel etkisi olan külli halefiyetin bir hukuki sonucu olarak devrolunan şirketin tasfiyesiz infisah olması, tüm hak ve borçlarının, özellikle tarafı olduğu sözleşmelerin ve söz konusu sözleşmeler ile ilintili kişisel veri ihtiva eden bilgi ve belgelerin devralan şirkete intikali, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na ("KVKK") göre veri koruma düzenlemelerinin dikkate alınması gerekliliğini doğurur. Bu makale, TTK'ya göre birleşen şirketlerin birleşme işlemlerinin her bir aşamasını (Due Diligence'dan Birleşme Kararının Ticaret Siciline Tescili Sonrasına kadar) veri koruma hukuku açısından değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler:

şirketlerin birleşmesi

due diligence

birleşmenin VERBİS kayıtlarına etkisi

şirket birleşmelerinde KVKK'dan doğan sorumluluk.

şirket birleşmesinde kişisel verilerin korunması

Effects Of The Personal Data Protection Law (“KVKK”) Provisions on Merging Companies According to the TCC

ABSTRACT

According to Art. 134 and following of the Turkish Commercial Code (TCC), the most fundamental issues in the decision-making process prior to a company merger are the comprehensive analysis of the financial status of the transferring company and the identification of the risks associated with the merger. Particularly in the preparatory phase before the merger transactions, the acquiring company seeks to obtain as much detailed information as possible about the assets of the transferring company. Personal data, such as customer or employee information, now plays a significant role among these assets, and in some cases, the customer portfolio may constitute the only valuable asset for the acquiring company in the transferring company.

In this context, it is often overlooked that the information transferred during the due diligence conducted prior to the merger transactions may include personal data. On the other hand, as a legal consequence of the principle of universal succession, which is the primary impact of the merger, the transferring company will dissolve without liquidation, transferring all its rights and obligations—especially contracts to which it is a party, along with information and documents containing personal data related to those contracts—to the acquiring company. This necessitates consideration of data protection regulations in accordance with the Personal Data Protection Law (“KVKK”).

This article focuses on evaluating each stage of the merger process (from Due Diligence to the registration of the merger decision with the Trade Registry) in terms of data protection law, according to the TCC.

Keywords:

merger of companies

due diligence

protection of personal data in company
mergers

impact of mergers on
VERBIS registration

Liabilities Arising from KVKK in
Company Mergers

1. GİRİŞ

Günümüzde kişisel verilerin korunması, bireylerin temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almak adına giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Özellikle dijitalleşmenin ve veri işleme faaliyetlerinin artmasıyla birlikte, şirketlerin kişisel verilere ilişkin yükümlülükleri daha karmaşık hale gelmiştir. Bu çerçevede, işletmelerin çeşitli sebeplerle gerçekleştirdiği birleşme işlemleri, kişisel verilerin korunması açısından özel bir değerlendirme gerektirmektedir. Çünkü birleşme yoluyla bir şirketin malvarlığı ile birlikte, bünyesinde tuttuğu kişisel veriler de devralan şirkete aktarılabilir.

Bu bağlamda 24.03.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun^[1] ("KVKK") beşinci maddesinde genel nitelikli kişisel verilerinin gerekse altıncı madde uyarınca özel nitelikli kişisel verilerin belirli bir hukuki sebebe dayanarak aktarılması gerektiği düzenlenmiştir. Diğer taraftan söz konusu kişisel verilerin devredildiği şirketin yurtiçinde (KVKK md. 8) yahut yurtdışında (KVKK md. 9) olmasına göre söz konusu şartlarda farklılıklar mevcuttur.

Keza yukarıda da değinildiği üzere şirket birleşmesi neticesinde devrolunan şirketten devralan şirkete tüm aktif ve pasifler devrolunduğundan, bu devrin devrolan şirket tarafından işlenen kişisel verilerin de devrolunan şirkete devrini sağlayıp sağlamadığı özellikle değerlendirilmelidir^[2]. Yine birleşme işlemlerinin kişisel verilerin korunması mevzuatıyla nasıl kesişti-

[1] 07.04.2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

[2] Bu noktada kişisel verilerin bir mülkiyet hakkı mı yoksa kişisel hak mı teşkil ettiği hususu özellik arz etmektedir. Türk hukuk doktrinde ve Avrupa'daki genel yaklaşımda kişisel verilerin korunması, şahsiyet hakkı (kişilik hakkı) kapsamında değerlendirilmekle birlikte özellikle Amerikan Hukuku'nda mülkiyet hakkı olduğu yönünde görüşlerin olduğu ifade edilmektedir (Bak. Elif Küzeci, *Kişisel Verilerin Korunması*, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, İstanbul, 2018, s. 60; Çiğdem Azözger, *Kişisel Verilerin Korunması-Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Özel Düzenlemeler Dahil*, Beta Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, 2019, s. 13; Sezen Kama-Işık, *Avrupa Veri*

ğini, birleşme öncesinde ve birleşmenin hüküm doğurması için gerçekleştirilen işlemlerin söz konusu kişisel verilerin işlenmesi için ihtiyaç duyulan hukuki sebebi oluşturup oluşturmayacağını anlamak önem arz etmektedir.

Şirketlerin birleşmesi öğretide “*bir veya birden çok ticaret ortaklığının malvarlığının tasfiye olunmaksızın, içlerinden birine veya yeni kurulan bir ortaklığa, kendiliğinden ve külli halefiyet yolu ile geçmesi; bu suretle malvarlıklarının birleşmesi ve intikal eden malvarlığının karşılığı olarak, infisah eden ortaklığın ortaklarının, hesaplanan bir değiş-tokuş ölçüsüne göre, bünyesinde birleşilen ortaklıkta, kendiliğinden ortaklık payı kazanması*”^[3] şeklinde tanımlanmakta, söz konusu tanım uyarınca da bir şirkete (“devrolunan şirket”) ait tüm malvarlığı unsurları, hukuki sebebinin TTK md. 134 vd. hükümlerinde düzenlenen birleşme işlemlerine dayalı olarak bir başka şirkete (“devralan şirkete”) devretmektedir. Kişisel verilerin ise şirketin çok önemli bir malvarlığı unsurunu, hatta kimi birleşme kararlarının altındaki esas finansal sebebi teşkil edebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu noktada birleşecek şirketlerin risklerini asgariye indirme yönündeki amaçlarına ayrıntılı bir şekilde inceleme altına alındıkları süreç olarak nitelendirilebilecek, Amerikan Hukuku’ndaki ifadesiyle “*due diligence*”^[4] sürecinde yoğun bir şekilde karşılıklı olarak kişisel veri ihtiva eden bilgi ve belgelerin paylaşılması nedeniyle öğretide konuyla ilgili sınırlı da olsa akademik çalışma gerçekleştirilmiş^[5], ancak birleşme sözleşmesinin akde-

Koruma Hukukuna Anayasal Bir Bakış, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2020, s. 36.).

[3] Hamdi Yasaman, “**Şirketlerin Birleşmesi ve Bölünmesi**”, *Bilgi Toplumunda Hukuk*, Ünal Tekinalp’e Armağan, İstanbul, Cilt 1, 2003, s. 700; Ünal Tekinalp, Reha Poroy ve Ersin Çamoğlu, *Ortaklık ve Kooperatif Hukuku*, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 11. Baskı, 2009, s. 108; Hikmet Sami Türk, *Ticaret Ortaklıklarının Birleşmesi*, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1986, s. 37.

[4] Jakob Höhn, *Einführung in die Rechtliche Due Diligence*, Zürich, Schulthess Verlag, 2003, s. 5.

[5] Ozan Akman ve Naz Calay, “*Birleşme Devralma Süreçlerinde Due Diligence Aşamasının Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Paralelinde Değerlendirilmesi*”,

dilmesi ve birleşme kararının ticaret siciline tescili sonrası gerçekleştirilmesi gereken KVKK uyum çalışmalarına dair herhangi bir esere rastlanmamıştır. Oysaki TTK md. 134 vd. hükümlerine göre şirketlerin birleşmesi ile birlikte devrolunan şirketin tasfiyesiz olarak ticaret sicilinden terkin edilmesi ve buna bağlı olarak KVKK anlamında veri sorumlusu sıfatını haiz bu şirketin hak ve fiil ehliyetinin de son bulması, yine külli halefiyet ilkesinin bir hukuki sonucu olarak taraf oldukları tüm sözleşmelerin hak ve borçları ile birlikte bir başka veri sorumlusu olan devralan şirkete geçmesinin kişisel verileri koruma hukuku açısından önem arz eden noktaları bulunmaktadır^[6].

Söz konusu kesişim noktalarına değinmeden evvel inceleme açısından önem arz eden bazı kavramların açıklanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

II. KESİŞİM NOKTALARI BAKIMINDAN ÖNEM ARZ EDEN KVKK VE BİRLEŞME KAVRAMLARI

2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği çerçevesinde Anayasa md. 20'ye “*Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir*” şeklinde bir fıkra eklenmek suretiyle kişisel verilerin korunması hakkı anayasal bir güvenceye kavuşmuştur. Söz konusu Anayasa değişikliğini takiben 24.03.2016 tarihinde 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun kabul edilmesi ile birlikte kişisel veri ile birlikte ilgili kişi, veri sorumlusu, kişisel veri işleme gibi kavramlara açıklık getirilmiştir.

KVKK’nın koruma sujesini teşkil eden kişisel veri kavramı md. 3/1, e’de “*kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi*” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu noktada yalnızca gerçek kişilerin kişisel verisinin

Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 4 S. 2, 2022, s. 19 vd.

[6] Tekinalp, Poroy, Çamoğlu, *op. cit.*, s. 113; Türk, *op. cit.*, s. 23; Christoph Bauer, “Parteiwechsel im Vertrag: Vertragsübertragung und Vertragsübergang, Unter besonderer Berücksichtigung des allgemeinen Vertragsrechts und des Fusionsgesetzes”, Dissertation, Zürich, 2010, s. 296

bulunabileceğini; dernek, vakıf, şirket gibi tüzel kişilere dair verilerin ise kişisel veri olarak kabul edilmediğini, bu itibarla KVKK'nın koruması altında bulunmadığını belirtmek gerekir^[7]. Söz konusu düzenleme 25 Mayıs 2018 tarihinde yürürlüğe giren AB Genel Veri Koruma Tüzüğü^[8] (GDPR) ile uyumlu olmasına karşın İsviçre Hukuku'nda tüzel kişiler de kişisel veri koruma kanunlarının (Datenschutzgesetz – “DSG”) kişi bakımından uygulama alanı içerisinde kalmaktadır (DSG md. 3/b).

KVKK'nın gerekçesinde gerçek kişinin adı, soyadı, doğum tarihi, doğum yeri, telefon numarası, motorlu taşıt plakası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, IP adresi, e-posta adresi, hobiler, tercihler, aile bilgileri, sağlık bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm verilerin kişisel veri olarak kabul edildiği ifade edilmektedir^[9].

KVKK açısından önem arz eden bir diğer kavram “*ilgili kişi*” olup, KVKK md. 3/1-ç'de “*kişisel verisi işlenen gerçek kişi*” olarak tanımlanmaktadır. Bu noktada şirketlerin çalışanları ve gerçek kişi müşterileri, tedarikçileri, şirket ortakları ve yetkilileri ile iş ortaklarının ilgili kişilere örnek olarak sayılması mümkündür. Buna karşın kişisel veri tanımından hareketle vakıf, dernek, şirket gibi tüzel kişilerin ilgili kişi olarak değerlendirilmesi söz konusu değildir.

Bir başka önemli kavram da “*veri sorumlusu*” olup, KVKK md. 3/1-ı'da

[7] Nafiye Yücedağ, “Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri”, *İÜHFM*, Cilt LXXV, Sayı 2, 2017, s. 766.

[8] Söz konusu Tüzüğün yürürlüğe girmesi ile birlikte 95/46/AT sayılı yönerge yürürlükten kalkmıştır.

[9] Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf> , 13.11.2024. Ayrıca bak. Noor Talaat Azzat Sahar, “6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda Yer Alan Temel Kavramlar ile Terminoloji”, *SÜAMYOD*, Cilt 4, Sayı 1, 2021, s. 36 vd.

“*kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin^[10] kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi*” şeklinde tanımlanmaktadır. Due diligence sürecinde değerlemeye konu devrolunan şirketin “*veri sorumlusu*” sıfatı ve bu sıfatın getirdiği yasal yükümlülüklerle uyarlık önem taşımakla birlikte, birleşmenin ticaret siciline tescili ile devrolunan şirketin veri sorumlusu sıfatının sona ermesi ile devralan şirketin “*külli halef*” sıfatıyla KVKK anlamında veri sorumlusu olarak yerine getirmesi gereken yükümlülükler mevcuttur.

Birleşmenin en temel kavramlarından ve hukuki sonuçlarından biri olan külli halefiyet, öğretide yasanın özel olarak öngördüğü durumlarda bir malvarlığını meydana getiren bütün hak, alacak ve borçların bir bütün halinde bir başkasına intikal etmesi şeklinde tarif edilmektedir^[11]. Birleşme bakımından da devrolunan şirket veya şirketlerin hak ve yükümlülüklerinin külli halefiyet yoluyla, yani yasa gereği ve malvarlığı değerlerinin devri için öngörülen şekil koşullarına riayet etmeye gerek olmaksızın varlığını sürdürmeye devam eden şirkete kendiliğinden intikal etmesi öngörülmüştür^[12]. Bu itibarla külli halefiyet ilkesi, özellikle kişisel verilerin bir veri sorumlusundan diğerine, belirli şekil koşullarına riayet edilmeksizin devri bakımından temel bir özellik arz etmektedir.

Birleşme ve veri koruma hukukunun kesişim noktası açısından önem az eden bir diğer kavram da “*tasfiyesiz infisah*”tır. Kural olarak anonim şirketlerin sona ermesi bir tasfiye sürecine girmesiyle gerçekleşir (TTK md. 533). Bahsi geçen kuralın istisnalarından biri birleşme olup, şirketlerin birleşmesine bağlanan temel hukuki sonuçlardan biri de birleşmenin ticaret

[10] Veri kayıt sistemi, KVKK md. 3/1-h’de *kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemi* olarak tanımlanmaktadır. Bu kayıt sistemleri elektronik veya fiziki ortamlarda oluşturulabilir.

[11] Türk, *op. cit.*, s. 160 vd.; Yasaman, *op. cit.*, s. 22 vd.

[12] Ersin Çamoğlu, Reha Poroy ve Ünal Tekinalp, *Ortaklık ve Kooperatif Hukuku*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, s.129.

siciline tescili ile birlikte TTK md. 152/3 gereği devrolunan şirketin infisah etmesidir. İnfisah; kanunda veya esas sözleşmede öngörülen bir sebebin meydana gelmesi ile birlikte şirketin, ayrıca bir karar almasına veya bir ihbarda bulunmasına gerek olmaksızın kendiliğinden sona ermesidir^[13]. Burada devrolunan şirket tarafından işlenen kişisel veriler de dahil olmak üzere külli halefiyet ilkesi gereğince birleşmede her tür aktif ve pasif birleşmenin ticaret siciline tescili ile birlikte devralan veri sorumlusuna geçmekte ve devrolunan veri sorumlusunun da birleşme kararının tescil anı itibarıyla mevcudiyeti ortadan kalkmaktadır.

Ancak en başta da değinildiği üzere birleşmeye dair hukuki sonuçlar birleşme kararının ticaret siciline tescili ile birlikte ortaya çıkmakta olup, söz konusu hukuki sonuçları KVKK yönünden değerlendirmeden evvel, tescilden önceki due diligence aşamasında bir veri sorumlusundan diğerine aktarılan kişisel veriler ve bunun birleşmeye aday şirketler bakımından KVKK yönünden hukuki sonuçları incelenecektir.

III. KİŞİSEL VERİLERİN BİRLEŞME İŞLEMLERİ ÇERÇEVESİNDE BİR VERİ SORUMLUSUNDAN DİĞERİNE AKTARILMASI

A. HAZIRLIK İŞLEMLERİ (DUE DİLIGENCE)

Due diligence süreci, şirket birleşme kararlarının alınması öncesi devrolunan şirkette mevcut risklerin tespiti açısından büyük önem arz etmektedir. Uygulamada *Due Diligence* aşaması, muhasebeci, avukat, vergi uzmanları gibi kişilerden oluşan bir ekibin “kapalı bir alanda (Data Room)” şirketin tüm malvarlıksal ilişkilerini ortaya koyan belge ve bilgileri incelemesi ile başlar ve ilgili sonucun bir rapor haline getirilmesi ile birlikte sona erer^[14].

[13] Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, Vedat Kitapçılık, 5. Bası, İstanbul, 2020, s. 163.

[14] Stefan Schröcker, *Datenschutz und Universalsukzession nach dem Umwandlungsgesetz*, Dissertation, Deutscher Universitätsverlag, Kassel, 2006, s. 5 vd.

Diğer taraftan risklerin tespiti ile beraber değerlemesi gerçekleştirilecek şirketin KVKK'dan kaynaklı yükümlülüklerinin ve korudukları ticari sırların karşı tarafla paylaşılması, due diligence süreci neticesinde birleşme kararının alınması bir kesinlik arz etmediğinden önemli bir risk teşkil etmektedir. Bu nedenle her iki tarafın da menfaatlerinin zedelenmemesi için birleşme işlemleri öncesi yürütülen due diligence sürecindeki bilgi ve belge alışverişi söz konusu birleşme ile ilgili karar alınması süreci için gerekli olduğu ölçüde yapılmalıdır^[15].

Diğer taraftan due diligence sürecinde KVKK hükümleri dikkate alınarak veri haritalama (sınıflandırma) yapılması ve veri envanterinin çıkarılması, özellikle devrolunan şirketin KVKK'ya uyumluluğun tespiti açısından zaruridir. Öyle ki due diligence çalışmasına dayanak teşkil edecek verilerin devrolunan şirket tarafından devralan şirkete aktarılabilmesi için hukuka uygunluk sebeplerin mevcut olup olmadığının da belirlenmesi gerekir.

Bu kapsamda özellikle çalışanların adı, soyadı, doğum tarihlerinin yanı sıra özlük dosyası; müşterilerin ve tedarikçilerin adı-soyadı, iletişim bilgileri; şirket ortaklarının adı-soyadı gibi kişisel verilerin ve söz konusu kişisel verilerin işlenmesi hususunda ilgili kişilerin bilgisine sunulan aydınlatma metinleri ve onaylanan açık rıza metinleri devrolunan şirket tarafından devralan şirkete iletilmektedir.

Söz konusu KVKK belgelerine konu kişisel verilerin aktarımının yurtiçinde KVKK md. 8 ve yurtdışına KVKK md. 9 uyarınca hukuka uygun kabul edilmesi için *kural olarak* ilgili kişinin açık rızası şartına tabi olduğunu belirtmek gerekir. KVKK md. 3/1-a'da "*ilgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konu ile ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işlemle sınırlı olarak verdiği onay beyanı*" şeklinde tanımlanan açık rıza, ilgili kişiyi verilerinin işlenmesi süre-

[15] Martin Heiss, *Die Mängelhaftung Beim Unternehmenskauf In Der Digitalwirtschaft*, Dissertation, Johannes Kepler Universität, Linz, 2022, s. 40.

cine katarak veri işleme faaliyetinin hukuka aykırı olmasını engellemekte, başka bir anlatımla, faaliyeti hukuka uygun kılmaktadır^[16]. Bu noktada çalışan yahut müşteri gibi ilgili kişilerin kişisel verisinin birleşme işlemleri öncesi hazırlık sürecinde veri sorumlularından birleşme işleminin karşı âkidi diğer veri sorumlusuna aktarılmasına “açık rızasının” yahut yasada belirtilen diğer hukuka uygunluk sebeplerinden birinin mevcut olup olmadığının değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Öncelikle geçerli bir açık rızadan söz edilebilmesi için ilgili kişinin onayının özgür iradeye ve bilgilendirmeye dayalı, belirli bir konuya ilişkin olması gerektiği ifade edilmektedir^[17]. Dolayısıyla ilgili kişinin hangi kişisel verilerinin nasıl kullanılacağını, hangi amaçlarla verilerinin işlendiğini veya verilere erişim yetkisine kimlerin sahip olduğunu bilmesi ve bu bilgiye dayalı olarak rızasını açıklaması gerekmektedir.

Bu noktada ilgili kişinin kişisel verilerinin üçüncü kişiler ile “her türlü” amaçla yahut hiçbir şekilde birleşme işlemi gündemde yok iken günün birinde ihtiyaç olacağı düşüncesiyle “birleşme görüşmeleri kapsamında değerlendirme işlemlerine esas olmak üzere paylaşabileceği” yönündeki açık rıza beyanının geçerli, bir başka deyişle birleşmeye hazırlık sürecinde ilgili kişinin kişisel verisinin üçüncü kişilere aktarımında hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilip edilmeyeceğinin de değerlendirilmesi gerekir. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 02.05.2019 tarih ve 2019/122 sayılı Kararında kişisel veri işleme amaçlarının, ilgili kişilerin kişisel verilerinin KVKK md. 5 ve 6’da belirtilen işleme şartlarından hangisine dayanılarak işlendiğine yönelik hukuki sebep açıkça belirtilmeksizin sıralandığı; kişisel veri işleme amaçları sıralandıktan sonra metin içerisinde yer verilen “*gibi amaçlar kapsamında işlenmektedir*” ifadesinin ise, gündeme gelmesi muhtemel başka amaçlar için kişisel verilerin işlenebileceği kanaatini uyandırır

[16] Ozan Selek, “Genel Veri Koruma Tüzüğü Işığında Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza Açıklaması”, *DEÜHFD*, Cilt 21, Sayı 2, 2019, s. 915.

[17] Selek, *op. cit.*, s. 922 vd.

nitelikte olduğu; bu çerçevede söz konusu aydınlatma metninin “*Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ*”ine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmiştir^[18]. Kurul kararından da anlaşılacağı üzere kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarımı için belirsizlik ifade edecek şekilde yahut gelecekte gerçekleşmesi muhtemel amaçlarla veri aktarımına açık rıza verilmesi hukukten geçersizdir.

Bu nedenle başka bir hukuka uygunluk sebebinin mevcut olduğu kabul edilmedikçe due diligence sürecine özgü veri aktarım sürecinin ilgili kişilerin söz konusu işlem özelinde açık rızası olmaksızın gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Diğer taraftan KVKK md. 8 kapsamında kişisel verilerin yurtiçinde aktarımı için KVKK md. 5/2’de sayılan hukuki sebeplerden birinin mevcudiyeti halinde açık rıza aranmamaktadır. Buna göre;

- a) *Kanunlarda açıkça öngörülmesi,*
- b) *Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması,*
- c) *Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması,*
- ç) *Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması,*
- d) *İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması,*
- e) *Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması veya*
- f) *İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması” ha-*

[18] <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5461/2019/122> (Karar Özeti - 20.11.2024 tarihinde online)

linde veri işlemenin hukuka uygun olacağı düzenlenmektedir^[19]. Bir başka deyişle KVKK md. 8/2 hükmünde de yukarıda sayılan hukuka uygunluk sebeplerine atıfla sayılan hukuka uygunluk sebeplerinden birinin mevcut olması halinde açık rızaya gerek olmaksızın ilgili kişinin kişisel verisinin üçüncü kişilere aktarılabilmesi öngörülmektedir^[20].

KVKK md. 5/2-a'da “*Kanunlarda açıkça öngörülmesi*” şeklinde ifade edilen hukuka uygunluk sebebinin mevcut olduğunun kabulü için veri işleme faaliyetinin yasada öngörülen bir hukuki yükümlülüğünden kaynaklanması gerekir. Bu itibarla yasanın gerekçesinde kolluk tarafından bir suç soruşturması sebebiyle, 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu md. 5 uyarınca şüphelilerin parmak izlerinin alınması; 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu uyarınca Adalet Bakanlığının kişilerin ceza mahkûmiyetlerine ilişkin verilerini işlemesi gibi örnekler sayılmaktadır^[21]. Due diligence sürecinde taraflar *iradi* olarak birbiriyle kişisel veri paylaştığından bir veri sorumlusu

[19] KVKK md. 6 uyarınca özel nitelikli kişisel verilerin yurtiçinde aktarımı için ise KVKK md. 5/2'de düzenlenen c, ç ve f bentlerindeki hukuki sebepler kabul edilmemiş olmakla birlikte “Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlarca, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla gerekli olması”, “İstihdam, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler ve sosyal yardım alanlarındaki hukuki yükümlülüklerin yerine getirilmesi için zorunlu olması”, “Siyasi, felsefi, dini veya sendikal amaçlarla kurulan vakıf, dernek ve diğer kâr amacı gütmeyen kuruluş ya da oluşumların, tâbi oldukları mevzuata ve amaçlarına uygun olmak, faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla; mevcut veya eski üyelerine ve mensuplarına veyahut bu kuruluş ve oluşumlarla düzenli olarak temasta olan kişilere yönelik olması” aktarım için bir hukuki sebep olarak kabul edilmiştir (KVKK md. 6/3- e, f, g).

[20] Buna karşın kişisel verilerin yurtdışına aktarılma istenmesi halinde KVKK md. 5 ve özel nitelikli kişisel veriler bakımından KVKK md. 6'daki şartların karşılanması gerekli olmakla birlikte; veri aktarımının gerçekleştirileceği ülke ilgili Kurulun “yeterlilik kararı” vermiş olması birlikte KVKK md. 9/4'de sayılan şartların sağlanması gerekmektedir.

[21] Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf> , 13.11.2024.

tarafından işlenen kişisel verilerin bir başka veri sorumlusuna aktarılması bakımından “kanundan kaynaklanan” bir yükümlülüğün mevcut olduğundan söz etmek mümkün olmayacaktır.

Kişisel veri işleme faaliyetinin “*Bir Sözleşmenin Kurulması veya İfasıyla Doğrudan Doğruya İlgili Olması Kaydıyla, Sözleşmenin Taraflarına Ait Kişisel Verilerin İşlenmesinin Gerekli Olması*” hali bakımından ise özellikle amaçla bağlılık ve ölçülülük ilkelerinin dikkate alınması gerektiği ifade edilmektedir^[22]. Keza hukuka uygunluk sebebinin mevcudiyetinden söz edilebilmesi için a) akdedilmesi görüşülen yahut akdedilmiş bir sözleşme olması, b) işlenecek kişisel verilerin sözleşmenin taraflarına ilişkin olması ve c.) sözleşmenin ifası yahut kurulması için doğrudan doğruya ilgili ve gerekli olması gerekmektedir^[23].

Bu itibarla due diligence süreci öncesi niyet mektubu, gizlilik sözleşmesi gibi belgelerin imzalanması kapsamında sözleşme taraflarının yahut temsilcilerinin/vekillerinin kişisel verilerinin sözleşmenin ifası veya kurulması açısından gerekli olduğu kabul edilebilir. Buna karşın due diligence süreci kapsamında veri sorumluların (sözleşme taraflarının) çalışanlarının, müşterilerinin, tedarikçilerinin, iş ortaklarının veya şirket ortaklarının kişisel verisini karşılıklı olarak paylaşmasını söz konusu hukuka uygunluk sebebine dayandırmak mümkün değildir. Zira söz konusu kişisel verilerin aktarımı bahsi geçen sözleşmelerin ifası yahut kurulması için zorunlu bir unsur teşkil etmemektedir.

Keza “veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünün yerine getirilmesi” şeklinde ifade edilen hukuka uygunluk sebebinde veri sorumlusunun sözleşmesel yükümlülüğünü yerine getirmesi için zorunlu olan haller kast

[22] Şehriban İpek Aşıkoğlu, “Kişisel Verilerin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebepleri”, Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumlu Özel Hukuk - Acquis Communautaire’in Alınması - Açıklamalar, Değerlendirmeler, Öneriler, *Istanbul University Press*, İstanbul, 2020, s. 1071.

[23] Aşıkoğlu, *op. cit.*, s. 1071.

edilmemektedir. İlgili düzenleme, bir tercihte bulunma imkanı olmaksızın yasal bir düzenleme sebebiyle kişisel veri işlemenin zorunlu olması halini kapsamaktadır^[24]. Bu itibarla işverenin işçilerin maaş ödemesini gerçekleştirmesi için banka hesap numarasını, işçinin bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin verileri işlemesi, İş Kanunu md. 75 hükmüne göre özlük dosyasını tutması için veri işlemesi bu kapsamda değerlendirilmektedir^[25]. Dolayısıyla bahsi geçen hukuka uygunluk sebebine dayalı olarak due diligence kapsamında yine aynı şekilde kişisel verilerin bir veri sorumlusundan diğerine aktarımı mümkün değildir.

Bir diğer hukuka uygunluk sebebi *kişisel verinin ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş* olmasıdır. İlgili kişinin kendisine ait kişisel veriyi bilerek ve isteyerek sınırsız sayıda kişi için ulaşılabilir kılması alenileştirme olarak kabul edilmektedir^[26]. Due diligence süreci kapsamında özellikle ticari faaliyette bulunan, reklam yahut yasal birtakım yükümlülüklerin ifası amacıyla (örneğin ticaret sicili yahut vergi idaresinin bilgileri talep etmesi sebebiyle) bir takım kişisel verilerini alenileştiren iş ortakları, tedarikçiler olabilmekle birlikte veri sorumlusu tarafından çalışanlar yahut müşterilere dair işlenmiş birtakım kişisel verilerin kendileri tarafından ayrıca alenileştirilmiş olması söz konusu kişisel verileri başka bir amaçla işlemiş olan bir veri sorumlusunun diğerine aktarması bakımından bir hukuka uygunluk sebebi teşkil etmeyebilir. Örneğin bir çalışanın sosyal medya hesabından bir eğitim sertifikasını paylaşması nedeniyle söz konusu özlük evrakının bir veri sorumlusundan diğerine aktarılması mümkün değildir.

KVKK md. 5/2’de sayılan hukuka uygunluk sebeplerinden bir diğeri de “*bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin*

[24] Yücedağ, *op. cit.*, s. 779.

[25] *Ibid*, s. 779.

[26] *Ibid*, s. 779.

zorunlu olması” halidir. KVKK’nın gerekçesinde bir şirkete karşı ikame edilen işçilik alacağı davasında ispat için çalışanın kişisel verilerini kullanması veya kısıtlı bir kişinin haklarının korunması amacıyla vasinin veya kayyımın, kısıtlının mali bilgilerine erişebiliyor olması söz konusu hukuka uygunluk sebebine örnek olarak verilmiştir. Bu kapsamda dava açılması, tescil işlemleri, tapu işlemleri gibi bir hak tesisi, korunması yahut kullanılmasına ilişkin olarak o iş ile sınırlı bir şekilde kişisel verilerin işlenmesi hukuka uygunluk sebebi teşkil edecektir^[27]. Yine KVKK uygulama rehberinde sözleşme sona erdikten sonra, olası yasal takiplere karşı zamanaşımı süresinin sonuna kadar fatura, sözleşme, kefaletname gibi belgelerin saklanması bu kapsamda değerlendirileceği ifade edilmektedir^[28]. Due diligence aşamasında ise bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleme gerçekleşmemektedir. Zira due diligence aşamasında her ne kadar çalışanın özlük verisi yahut müşterinin finansal verisi devrolunan şirketin değerine etki edebilecek bir unsur olsa da sürecin sonunda herhangi bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunmasına hizmet etmek zorunda değildir.

Öğretide due diligence süreci kapsamında kişisel veri aktarımının “*İlgili Kişinin Temel Hak ve Özgürlüklerine Zarar Vermemek Kaydıyla, Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri İçin Veri İşlenmesinin Zorunlu Olması*” hukuki sebebine dayandırabileceği, ancak bununla beraber söz konusu hukuka uygunluk sebebinin ölçüsüz biçimde veri işlenmesine dair sınırsız ve genel bir yetki vermediği, söz konu hukuka uygunluk sebebinin KVKK md. 4’de sayılan veri işleme ilkeleri ile bir arada değerlendirilmesi, özellikle kişisel verinin işlenme amacı ve ölçülülük ilkelerine riayet edilmesi gerekti-

[27] Yücedağ, *op. cit.*, s. 1073.

[28] Kişisel Verileri Koruma Kurumu, “Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi” (“Rehber”), Ankara, 2019, s. 77 (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4197/Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanununa-Iliskin-Uygulama-Rehberi>)

ği ifade edilmektedir^[29]. Söz konusu görüş, kişisel veri aktarımının bu hukuki sebebe dayalı olarak bir veri sorumlusundan diğerine ilgili kişilerin açık rızasına ihtiyaç olmaksızın aktarımını mümkün görmekle birlikte due diligence sürecinde veri sorumlusunun hangi meşru menfaatinin korunmaya değer olduğuna bir açıklık getirmemektedir. KVKK md. 5/2'nin gerekçesinde işverenin çalışanlarının temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, terfi, maaş zamları yahut sosyal haklarının düzenlenmesinde ya da işletmenin yeniden yapılandırılması sürecinde görev ve rol dağıtımında esas alınmak üzere çalışanların kişisel verilerini işleminin meşru menfaat hukuka uygunluk sebebi altında değerlendirilebileceği belirtilmektedir^[30].

Veri sorumlusunun meşru menfaat temelli hukuka uygunluk sebebine dayanabilmesi için aranan şartlara ilişkin olarak Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25/03/2019 tarihli ve 2019/78 Sayılı kararının da incelenmesi gerekmektedir^[31]. Söz konusu kararda veri sorumlusunun meşru menfaat temelli hukuka uygunluk sebebine dayanabilmesi için;

- Kişisel verinin işlenmesi sonucunda elde edilecek menfaat ile ilgili kişinin temel hak ve hürriyetlerinin yarışabilir düzeyde olması,
- Söz konusu menfaate ulaşılabilmesi bakımından kişisel veri işlenmesinin zorunluluk arz etmesi,
- Meşru menfaatin halihazırda mevcut, belirli ve açık olması,
- İlgili kişinin temel hak ve hürriyetler ile yarışabilir nitelikte olan meşru menfaatin elde edilmesi halinde bir yarar sağlanacak olması ve kişisel veri işlenmeksizin başkaca bir yol ve yöntemle bu yararın ortaya çıkmasının mümkün olmaması,
- Meşru menfaat belirlenirken söz konusu yararın çok sayıda kişiyi etkilemesi, yalnızca kâr elde edilmesi ya da ekonomik yararın sağlanması

[29] Akman ve Calay, *op. cit.*, s. 22.

[30] Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf> , 13.11.2024.

[31] Karar özeti için bak. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5434/2019-78>

amacına yönelik olmaması, iş süreçlerin ya da bir işleyişin kolaylaştırması (örneğin bir birim ya da az sayıda personel nezdinde değil, kurumsal olarak genel etkileyecek şekilde) gibi şeffaf ve hesap verilebilir nitelikleri haiz kriterlerin esas alınması,

- Bu açıdan ilgili kişinin başta kişisel verilerinin korunması olmak üzere temel hak ve hürriyetlerinin zarar görmesini engellemek amacıyla öngörülebilir, açık ve yakın her türlü tehlikeden uzak tutulması,
- Kişisel verilerin bir veri kayıt sisteminde amaçla sınırlı olarak hukuka uygun işleyişini temin ile zararı ve ihlalleri engellemek için her türlü teknik ve idari tedbirin alınması,
- Kişisel verilerin işlenmesinde genel ilkelere uygunluğun sağlanması^[32].

Bu noktada TTK md. 158/4'ün atfıyla TTK md. 178 çerçevesinde iş sözleşmelerinin birleşme ile devrolunan şirketten devralan şirkete işçinin onayına ihtiyaç duyulmaksızın devrolması sebebiyle devralan şirketin akdedilmiş iş sözleşmeleri hakkında bilgi sahibi olması, yalnızca birleşmenin hukuken geçerli hale gelmesi açısından değil, irade oluşumunun, bir başka deyişle due diligence sürecinin de önemli bir parçasını oluşturması sebebiyle makul kabul edilmektedir^[33].

Diğer taraftan Alman hukukunda due diligence aşamasında şirkete ait gizli bilgilerin korunması konusunda yönetim kurulu üyeleri bakımından Aktiengesetz md. 93/1, c. 2 ve md. 404/1'de yer alan sır saklama yükümlülüğünün sınırını şirketin *objektif meşru menfaatlerinin* çizeceği

[32] Nurdan Balkan, “Kişisel Veri Koruma Hukuku İle Ticaret Sicilinin Aleniyet Fonksiyonu Arasındaki Menfaat Dengesi”, Ankara Hacı Bayram Veli Hukuk Fakültesi Dergisi, Ankara Nisan 2024, S. 2, s. 222 d. 33.

[33] Urs L. Baumgartner, “Wahrung des Datenschutzes in M&A- Transaktionen”, *sic!* 12/2004, s. 4 (https://www.sic-online.ch/fileadmin/user_upload/Sic-Online/2004/documents/957.pdf).

ifade edilmektedir^[34]. Şayet şirketin gizli bilgilerinin açıklanması söz konusu bilgilerin açıklanmamasından daha üstün bir yarar sağlıyorsa gizli bilginin açıklanması bakımından meşru menfaatin mevcut olduğu kabul edilmektedir^[35]. Türk hukukunda ise yönetim kurulu üyelerinin sır saklama yükümlülüğü TTK md. 369’da düzenlenen “özen ve bağlılık yükümlülüğü” kapsamında değerlendirilmektedir^[36]. Bu noktada özellikle devrolunan şirket yönetim organının birtakım bilgilerin, özellikle de birleşme kararının alınmasına doğrudan tesir edebilecek bilgilerin paylaşılmaması nedeniyle birleşme işleminin tamamlanmasından sonra *culpa in contrahendo* sorumluluğunun gündeme gelebilecek olması “meşru menfaatin mevcut olup olmadığı” belirlenirken önemli bir ölçüt teşkil edebilir^[37]. Diğer taraftan eksik bilgilere dayalı olarak hatalı bir değerlendirme nedeniyle devrolunan şirketin ortaklarına tahsis edilmesi gereken pay adedinden fazlası tahsis edilirse ve buna bağlı olarak devralan şirket ortaklarının haklarına halel gelirse TTK md. 191’e göre denkleştirme davası ikame edebileceğine dikkat etmek gerekir^[38]. Keza TTK md. 193 uyarınca yönetim organının hukuki sorumluluğuna da gidilebileceği göz önünde bulundurulmalıdır^[39].

Ne var ki due diligence aşamasında kişisel verilerin paylaşılmasında şirketin meşru bir menfaatinin olduğunun kabul edilmesi halinde dahi bu

[34] Schröcker, *op. cit.*, s. 26.

[35] Markus Stoffels, “Grenzen der Informationsweitergabe durch den Vorstand einer Aktiengesellschaft im Rahmen einer Due Diligence”, *ZHR* 165 (2001), s. 368.

[36] Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi*, Adalet Yayınevi, 5. Bası, Ankara, 2024, s. 761 vd.

[37] Torsten Körber, “Geschäftsleitung der Zielgesellschaft und due diligence bei Paketerwerb und Unternehmenskauf”, *NZG, Heft 6/2002*, s. 264.

[38] Felix Meier-Dieterle, *Zürcher Kommentar zum Fusionsgesetz (FusG-ZK)*, Zürich, Schulthess Verlag, 2004, s. 808.

[39] Hans Caspar Von Der Crone, Sarah Dobler ve Karin Eugster, “Privatrechtliche Aspekte der Ausgleichsleistung und Abfindungen Gemäss FusG”, *Festschrift für Peter Böckli zum 70. Geburtstag*, Schulthess Verlag, Zürich, 2006, s. 251.

hakkın sınırsız ve koşulsuz olduğu düşünülmemelidir. Bu itibarla due diligence ile gözetilen amaca gerçek kişilere ait kişisel verilerin anonimleştirilmesi, bir başka deyişle veri sahibi gerçek kişinin bilgilerinin kimliği ile bağdaştırılamayacak şekilde maskelenmesi yahut kişisel verilerin paylaşılacağı kişilerin çevresinin (örneği mesleki olarak sır saklama yükümlülüğü altında olan kişiler ile) sınırlı tutulması ile ulaşılmalıdır^[40]. Keza çalışanların isim ve soy isim bilgilerinin yanı sıra birleşme tarihi itibarıyla hak ettikleri kıdem ve ihbar tazminatının paylaşılması değerlendirme açısından önem arz edebilecekken, TC Kimlik numarası, diploma, eğitim sertifikası gibi kişisel verilerin ve kişisel veri içeren belgelerin due diligence aşamasında temin edilmesinin zaruri olup olmadığı değerlendirilmelidir. Zira kişisel verilerin aktarımı “veri minimizasyonu ilkesi” gereği aktarım amacıyla bağlantılı ve sınırlı olarak gerçekleştirilmelidir^[41].

Netice itibarıyla due diligence sürecinde çalışanların, müşterinin, tedarikçilerin, iş ortaklarının ve şirket ortaklarının/temsilcilerinin kişisel verilerinin bir veri sorumlusundan diğerine aktarılmasında meşru bir menfaatinin mevcut olabileceği, ancak amaçla bağlantılı ve sınırlı bir şekilde veri aktarımında bulunulabileceği, buna karşın veri aktaran şirketin

[40] Körber, *op. cit.*, s. 267.

[41] “Mahkemece veri sorumlusundan ilgili kişi hakkında bazı kişisel verilerin talep edilmesi ve veri sorumlusunun gereğinden fazla kişisel veri aktarımında bulunmasının; Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında atıfta bulunulan Kanunun 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer verilen hukuki yükümlülüğün yerine getirilmesi için zorunlu olması kapsamında değerlendirilemeyeceği, Kanunun 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan işlendikleri, amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesine aykırılık teşkil ettiği, dikkate alınarak, Kurul tarafından Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde ilgili kişiye ait kişisel verilerin güvenliğini sağlayamayan veri sorumlusu hakkında Kanunun 18 inci maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanması” yönündeki Kişisel Verileri Koruma Kurulu kararı için bak. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/5413/Islenme-Amacinin-Gerektirdiginden-Fazla-Kisisel-Veri-Islenmesi-Aktarilmasi-Veri-Minimizasyonu-Ilkesine-Aykirilik>

veri aktarımında meşru bir menfaate sahip olmadığının kabul edileceği hallerde, örneğin çalışanların her birinin ayrı ayrı findeks verisinin, ailesindeki diğer bireylerin çalışma durumunun, sağlık verisi yahut adli sicil kaydı gibi özel nitelikli kişisel verilerin talep edilmesi halinde çalışanların açık rızasının alınması gerekecektir. Aksi bir durumda belirtilen hukuka uygunluk sebebinin uygulama alanı içerisinde kalınmayacak ve özellikle de şirket yönetim kurulu üyelerinin gelecekte hukuki sorumluluklarını doğurabilecek şekilde şirket değerlemesine etki edebilecek bir bilginin hukuka uygun bir şekilde temin edilememesi durumu söz konusu olacaktır.

B. BİRLEŞME SÖZLEŞMESİNİN AKDİNDEN BİRLEŞME KARARININ TESCİLİNE KADAR OLAN SÜREÇ

Hazırlık sürecinin sonunda tarafların birleşme konusunda bir mutabak sağlaması halinde söz konusu mutabakat ifadesini TTK md. 145 uyarınca birleşen şirketlerin yönetim kurullarınca akdedilen birleşme sözleşmesinde bulur. Ne var ki birleşme süreci, birleşme sözleşmesine taraf şirketlerin yönetim kurulunca akdedilmesi ile neticelenmemekte, mezkur sözleşmesinin aynı zamanda birleşen şirketlerin genel kurullarınca TTK md. 151’de öngörülen nisaplara uyularak onaylanması ve birleşme kararının ticaret sicilinde TTK md. 152 uyarınca tescil edilmesi gerekmektedir. Ne var ki birleşme sözleşmesinin akdedilmesinden birleşme kararının tescil edildiği aşamaya kadar KVKK hükümleri ile temas edilen noktalar bulunmaktadır. Birleşme sözleşmesinin akdedilmesinden birleşme kararının tesciline kadar hangi kişisel verilerin işlendiği ve söz konusu kişisel verilerin işlenmesi için KVKK md. 5/2 çerçevesinde bir hukuka uygunluk sebebinin mevcut olup olmadığı, mevcut değil ise ilgili kişilerin ayrıca açık rızalarının alınmasına gerek olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

TTK md. 146 uyarınca birleşme sözleşmesinin içerisinde yer alması zorunlu bilgiler mevcut olmakla bu bilgilerden hangisinin birleşme sözleşmesinin “objektif esaslı bir unsurunu” teşkil ettiği üzerinde durulmalıdır.

Sözleşmeler hukukunda objektif esaslı noktalar, sözleşmenin niteliği ve iş hayatındaki anlayışa ve koşullara göre, üzerinde mutlaka anlaşılması gereken noktalar olarak tanımlanmaktadır^[42]. TTK md. 146’da birleşme sözleşmesinin içeriğine yer verilmiş olup, bahsi geçen kayıtlardan her birinin birleşme sözleşmesinin “objektif esaslı bir unsurunu” teşkil edip etmediği konusundaki tartışmalardan^[43] bağımsız olarak ticaret sicili uygulamasında maddede sayılan;

a) Birleşmeye katılan şirketlerin ticaret unvanlarının, hukuki türlerinin, merkezlerini; yeni kuruluş yolu ile birleşme hâlinde, yeni şirketin türünün, ticaret unvanının ve merkezinin,

b) Şirket paylarının değişim oranını, öngörülümüşse denkleştirme tutarını; devrolunan şirketin ortaklarının, devralan şirketteki paylarına ve haklarına ilişkin açıklamaların,

c) Devralan şirketin, imtiyazlı ve oydan yoksun payların sahipleriyle intifa senedi sahiplerine tanıdığı hakların,

d) Şirket paylarının değiştirilmesinin şeklinin,

e) Birleşmeyle iktisap edilen payların, devralan veya yeni kurulan şirketin bilanço kârına hak kazandığı tarihin ve bu isteme ilişkin bütün özelliklerin,

f) Gereğinde TTK md. 141 uyarınca ayrılma akçesinin,

g) Devrolunan şirketin işlem ve eylemlerinin devralan şirketin hesabına

[42] Fikret Eren, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Yetkin Yayınevi, 27. Baskı, 2022, s. 210; Selahattin Tekinay, Sermet Akman, Haluk Burcuoğlu ve Atilla Altop, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul 1993, s. 75.

[43] Ulysses Von Salis, *Fusionsgesetz*, Zürich, 2004, s. 91; Peter Böckli, *Schweizer Aktienrecht*, Zürich, Basel, Genf, Schulthess Verlag, 4. Auflage, 2009, s. 356; Jürg A. Luginbühl, *Zürcher Kommentar zum Fusionsgesetz (FusG-ZK)*, Schulthess Verlag, Zürich 2008, s. 153; Marc Amstutz ve Ramon Mabillard, *Fusionsgesetz*, Basel, Helbing Lichtenhahn Verlag, 2008, Art. 13 No. 4.

yapılmış sayılacağı tarihin,

h) Yönetim organlarına ve yönetici ortaklara tanınan özel yararların,

i) Gereğinde sınırsız sorumlu ortakların isimlerinin

j) Birleşme sözleşmesinin tarihinin birleşme sözleşmesinde yer alması şart koşulmaktadır^[44]. Dolayısıyla devrolunan ve devralan şirketin gerçek kişi ortaklarının ve intifa senedi sahiplerinin, özel yarar sağlanan gerçek kişi yönetim organı üyelerine ait kişisel verilerin (ad, soyad, TC kimlik no, adres) birleşme sözleşmesinde yer alması gerekir. Mezkur kayıtların TTK md. 146 uyarınca birleşme sözleşmesinin kurulması bakımından bir geçerlilik şartı olduğu kabul edildiğinde KVKK md. 5/2-c uyarınca bahsi geçen kayıtların sözleşmenin kurulması açısından zorunlu olduğu ve buna bağlı olarak söz konusu kişisel verilerin işlenmesi için hukuka uygunluk sebebinin var olduğu kabul edilebilecektir^[45].

Aynı şekilde TTK md. 147 uyarınca kural olarak^[46] birleşme raporunun hazırlanması ve TTK md. 147/2’de sayılan hususların hukuki ve iktisadi açıklamalarına yer verilmesi gerekmektedir. İlgili maddede hukuki ve iktisadi açıklamaların neyle ilgili olması gerektiğine dair bir düzenleme bulunmamakla birlikte yine İstanbul Ticaret Odası’nın web sitesinde birleşme raporunda yer alması gereken hususlar;

- a) Birleşmenin amacı ve sonuçları,
- b) Birleşme sözleşmesi,
- c) Şirket paylarının değişim oranı ve öngörülümüşse denkleştirme

[44] <https://www.ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/birlesme-bolunme> (online 16.12.2024)

[45] Aksi görüşte Mesut Serdar Çekin, M. Furkan Akıncı ve Ahmet Esad Berktaş, *Veri Hukuku*, OnikiLevha Yayıncılık, Nisan 2023, s. 180.

[46] TTK md. 147/4 uyarınca küçük ve orta ölçekli şirketlerde, ortakların tamamının onaylaması halinde birleşme raporunun düzenlenmesinden vazgeçilebilir. Yine TTK md. 156 uyarınca TTK md. 155’e göre kolaylaştırılmış şekilde birleşmesine izin verilen şirketlerde birleşme raporunun düzenlenerek genel kurul onayına sunulma mecburiyeti bulunmamaktadır.

akçesi; devrolunan şirketlerin ortaklarına devralan şirket nezdinde tanınan ortaklık hakları,

d) Gereğinde ayrılma akçesinin tutarı ve şirket pay ve ortaklık hakları yerine ayrılma akçesi verilmesinin sebepleri,

e) Değişim oranının belirlenmesi yönünden payların değerlemesine ilişkin özellikler,

f) Gereğinde devralan şirket tarafından yapılacak artırımın miktarı,

g) Öngörülümüşse, devrolunan şirketin ortaklarına, birleşme dolayısıyla yüklenecek olan, ek ödeme ve diğer kişisel edim yükümlülükleri ile kişisel sorumluluklar hakkında bilgi,

h) Değişik türdeki şirketlerin birleşmelerinde, yeni tür dolayısıyla ortaklara düşen yükümlülükler,

i) Birleşmenin, birleşmeye katılan şirketlerin işçileri üzerindeki etkileri ile mümkünse bir sosyal planın içeriği,

j) Birleşmenin, birleşmeye katılan şirketlerin alacaklıları üzerindeki etkileri,

k) Gerekliyse, ilgili makamlardan alınan onaylar şeklinde sıralanmaktadır^[47]. Diğer taraftan TTK md. 147/3 uyarınca yeni kuruluş yoluyla birleşmede birleşme raporuna yeni şirketin sözleşmesinin de eklenmesi şarttır. Mezkur raporun hazırlanış amacı göz önünde bulundurulduğunda kişisel verilerin kullanımı mecburi olmayıp, belirli kişilere vurgu yapılmak istendiğinde (örneğin yüksek bir işçilik tazminatı bulunan bir çalışanla ilgili bilgi verildiğinde) anonimleştirme yoluyla ilgili kişisel verinin paylaşımından imtina edilebilir. Benzer bir yöntemle alacaklılarla ilgili de başvurulabilir.

Birleşme sözleşmesi ve birleşme raporu ile birlikte şirketin finansal bilgilerinin TTK md. 149 uyarınca ticaret siciline ve sermaye şirketi olması halinde ayrıca ilgili şirketlerin web-sitesinde ilan edilmesi ve genel kurul tarihinden asgari 30 gün önce birleşecek şirketlerin genel merkezinde in-

[47] <https://www.ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/birlesme-bolunme> (24.12.2024 tarihinde online)

celenmek üzere hazır edilmesi gerekir. İlan, şirket ortakları ve menfaati bulunan diğer kişilerin^[48] inceleme ve bilgi alma hakkına işaret etmeye yönelik olup, birleşme sözleşmesi, birleşme raporu ve şirket finansallarının içeriğine dair bir bilgi içermemektedir. Bu itibarla kişisel veri ve ticari sır olarak kabul edilecek bilgilerin yalnızca şirket ortakları ve menfaati olan diğer kişiler ile paylaşılması amaçlanmıştır.

En nihayetinde TTK md. 151 uyarınca birleşmenin icra edilebilmesi için birleşme sözleşmesinin, birleşen şirketlerin her birinin genel kurulunca onaylanması gerekir. Bu bağlamda birleşme sözleşmesi, ancak birleşmeye katılan şirketlerin tümü tarafından onaylanması hâlinde geçerli hale gelmektedir^[49]. Öte yandan kişisel verilerin korunması hukuku açısından birleşme kararının tescil edilmesinden evvel çalışanların ve müşterilerin birleşme süreci hakkında bilgilendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir^[50]. Zira birleşmenin ticaret siciline tescili ile birlikte külli halefiyet ilkesine bağlı olarak devrolunan şirket ticaret sicilinden silinmekte, bir başka değişle hukuken yok olmakta ve taraf olduğu tüm sözleşmeler (müşteri ve iş sözleşmeleri de dahil) devralan şirkete geçmektedir. Bu itibarla birleşmenin icrasından önce gerekli tüm hazırlıkların tamamlanması ve işletmenin devamlılığının sağlanmasına ilgili kişilerin, özellikle işçilerin ve müşterilerin kişisel verilerinin korunmasına ilişkin menfaati karşısında üstünlük tanımak gerekir^[51]. Bu nedenle tescilden evvel devralan şirkette gerçekleştirilmesi gereken uyum çalışmaları için ön çalışmalar tamamlanmalıdır.

C. BİRLEŞME KARARININ TESCİLİNDEN SONRAKİ SÜREÇ

[48] Şirket ortağının bilgi alma hakkı için bak. Arslan Kaya, “Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı”, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, s.155-161, İstanbul, 1997, s. 155. Menfaat sahibi diğer kişiler kavramı için ise bak. Jürg A. Luginbühl, *op. cit.*, s. 185.

[49] Von Salis, *op. cit.*, s. 137., Böckli, *op. cit.*, s. 378.

[50] Schröcker, *op. cit.*, s. 29.

[51] *Ibid.*, s. 30.

TTK md. 152/1 gereğince birleşme, ticaret siciline tescil ile birlikte geçerli hale gelmekte ve devrolunan şirketin bütün hak, alacak ve borçları bir bütün halinde külli halefiyet yoluyla devralan şirkete intikal etmektedir^[52]. Cüzi intikallerden farklı olarak, külli halefiyet yoluyla kişisel verilerin devrolunan tarafından devralan şirkete aktarılmasının, veri koruma hukuku ile nasıl uyumlu hale getirileceği Türk Hukukunda henüz kesin bir şekilde açıklığa kavuşmamıştır. Ancak, özellikle Alman Hukukunda yasa değişikliğinden önce veri koruma hukukuna külli halefiyet ilkesi karşısında üstünlük tanınması ve bu nedenle ilgili kişinin veri aktarımına rıza göstermesinin şart koşulması gerektiği görüşü yalnızca nadiren dile getirilmekteydi^[53]. Buna karşılık baskın görüşe göre, veri koruma hukuku açısından kişisel verilerin devrolunan şirketten devralan şirkete aktarılmasında külli halefiyete dair prensiplerin farklı yorumlanmasını gerektirecek bir özellik bulunmamaktadır^[54]. Burada özellikle eski Federal Veri Koruma Kanunu (“BDSG”) md. 28/1 No 1 ve 2’de bir hukuka uygunluk sebebinin mevcut olduğu ifade edilmekteydi^[55]. GDPR ile birlikte söz konusu yasada de-

[52] Birleşmedeki külli halefiyet kavramı için bak. Türk, *op. cit.*, s. 160 vd.; Hamdi Yasaman, *Anonim Şirketlerin Birleşmesi*, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1987, s. 22 vd.

[53] Spiros Simitis, “Umwandlungen: ein blinder Fleck im Datenschutz”, *ZHR* 2001, s. 461.

[54] Oliver Rieckers ve Matthias Cloppenburg, *Habersack/Wicke Umwandlungsgesetz: UmwG*, Beck Verlag, 2017, UmwG § 20 Rn. 56; Reinhard Marsch-Barner, *in Kallmeyer UmwG*, 6. Baskı, 2017, UmwG § 20 Rn. 23a; Stefan Simon, *Kölner Kommentar zum UmwG*, Heymanns Verlag, Köln, 2009, § 20 Rn. 35; Andreas Früh, “Übergang von Kreditrisiken – Einzelübertragungen, Umwandlungsmaßnahmen et al.”, *Festschrift für Klaus J. Hopt zum 70. Geburtstag am 24. August 2010, Unternehmen, Markt und Verantwortung*, s. 1823 vd.

[55] İlgili düzenlemeye göre belirli bir ticari amaca ulaşılabilmesi için kişisel verilerin toplanması, saklanması, değiştirilmesi veya aktarılması aşağıdaki durumlarda mümkündür:

1- İlgili kişiyle bir hukuki işlem veya hukuki işlem benzeri bir borç ilişkisinin kurulması, yürütülmesi veya sona erdirilmesi için gerekli olması,

gişikliğe gidilmiş ve amaçla sınırlılık ilkesi geçerli hale gelmiştir (GDPR Madde 5/1, b). Yine GDPR mevzuatının uygulandığı Avusturya'da Federal Mahkemenin yayınladığı 22.08.2023 tarihli kararında geçmiş yasa döneminde hukuka uygunluk sebebi olarak atıf yapılan hükümlerin tamamı yürürlükten kaldırılmasına rağmen külli halefiyet ilkesinin geçerli olduğu birleşmeler bakımından tereddütsüz bir şekilde devralan şirketin devrolunan şirketin işlediği verilerin maliki haline geleceği, burada üçüncü kişilere bir veri aktarımın söz konusu olmadığı, bu nedenle devralan şirketin veri kullanımının önünde herhangi bir engelin mevcut olmadığı ifade edilmiştir^[56].

Yukarıda değinilen kararda her ne kadar üçüncü kişiye bir devrin mevcut olmadığı ifade edilmekteyse de veri sorumlusu değişmektedir. Bu değişim ilgili kişinin bilgisi veya onayı doğrultusunda gerçekleşmemektedir. Ne var ki birleşmenin ticaret sicilinde tescilinden sonra ilgili kişi, farklı veya genişletilmiş ticari faaliyetlere sahip olabilecek başka bir kuruluşla karşı karşıya kalabilir. Bunun önemli ölçüde veri koruma hukuku ile çatışma potansiyeli doğurabileceği açıktır.

Bu noktada birleşmenin ticaret siciline tescil ile icra edilmesi neticesinde devrolunan şirketin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olduğu veri kayıt sistemi ve söz konusu veri kayıt sisteminde kayıtlı kişisel veriler de devralan şirkete intikal etmekte, buna bağlı olarak da kişisel verisi

- 2- Veri sorumlusunun meşru menfaatlerini korumak için gerekli olması ve verilerin işlemenin veya kullanmanın ilgili kişinin korunmaya değer menfaatleri karşısında daha üstün tutulması.

[56] Federal İdare Mahkemesinin 22.8.2023 tarih ve W137 2251172-1 sayılı kararı https://www.ris.bka.gv.at/Dokument.wxe?Abfrage=Bvbwg&Entscheidungsart=Undefined&SucheNachRechtssatz=True&SucheNachText=True&GZ=W137+2251172-1&VonDatum=01.01.2014&BisDatum=11.10.2023&Norm=&ImRisSeitVonDatum=&ImRisSeitBisDatum=&ImRisSeit=Undefined&ImRisSeitForRemotion=Undefined&ResultPageSize=100&Suchworte=&Position=1&SkipToDocumentPage=true&ResultFunctionToken=397ad383-d665-4713-9559-ad2fb1d604bd&Dokumentnummer=BVWGT_20230822_W137_2251172_1_00 (online 24.12.2024)

işlenen ilgili kişilerin bilgilendirilmesi, belirli şartlarda^[57] veri sorumluları bakımından kayıt mecburiyeti bulunan Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sisteminde (VERBİS) de güncelleme yapılması gerekmektedir. Bu itibarla devrolunan şirket VERBİS’e kayıtlı bir şirket ise birleşmenin ticaret siciline tescili anında Ticaret Sicil Yönetmeliği’nin 127. Maddesinde her ne kadar VERBİS sayılmamaktaysa da birleşen şirketlerin talebi üzerine VERBİS’e de durumun bildirilmesi, bu bildirim üzerine de devrolunan şirketin VERBİS kaydının “birleşme nedeniyle terkin” açıklaması ile birlikte silinmesi gerekir.

Diğer taraftan devralan şirketin VERBİS kaydının güncellenme ihtiyacı ise özellikle yeni faaliyet konularının eklenmesi yahut farklı KVKK politikalarının izlenmesi halinde söz konusu olabilir. Devralan şirketin devrolunan şirketten farklı kişisel verileri işlemesi, kişisel verilerin farklı amaçlarla işlenmesi, kişisel verilerin aktarıldığı alıcı grupları bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Nitekim KVKK md. 10’a dayalı olarak çıkarılan Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliği^[58] (“Tebliğ”) md. 5’de ilgili kişinin açık rızasına veya KVKK’daki diğer işleme şartlarına bağlı olarak kişisel veri işlendiği her durumda aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerektiği, kişisel veri işleme amacı değiştiğinde, veri işleme faaliyetinden önce bu amaç için aydınlatma yükümlülüğünün ayrıca yerine getirilmesi gerektiği ve veri sorumlusunun farklı birimlerinde kişisel veriler farklı amaçlarla işleniyorsa, aydınlatma yükümlülüğünün her bir birim nezdinde ayrıca yerine getirilmesi gerektiği düzenlenmektedir.

Aydınlatma yükümlülüğünün birleşme sürecinin hangi aşamasında ye-

[57] Güncel durumda KVKK md. 16 uyarınca 25 Temmuz 2023 tarihinden itibaren, yıllık çalışan sayısı 50’den fazla veya yıllık mali bilanço toplamı 100 milyon TL’den yüksek olan veri sorumlusu gerçek ve tüzel kişilerin VERBİS kaydı zorunluluğuna uymak durumundadır.

[58] 18.03.2018 tarih ve 303356 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

rine getirileceği ile ilgili açık bir düzenleme mevcut olmamakla birlikte Tebliğ md. 6/1-c hükmünde kişisel verilerin aktarılacak olması halinde, en geç kişisel verilerin ilk kez aktarımının yapılacağı esnada ilgili kişiyi aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Ancak söz konusu düzenleme *kanaatimizce* devralan şirketin ilgili kişiye karşı birleşmeden sonraki aydınlatma yükümlülüğünden ziyade birleşmenin icrasından evvel devrolunan şirket tarafından kişisel verisini işlediği ilgili kişilere yapması gereken bilgilendirmeye ilişkindir. Devralan şirketin aktarım anına (külli halefiyet etkisinin doğacağı tescil anına kadar) veri sorumlu sıfatına sahip olmaması ve bu itibarla ilgili kişileri bilgilendirme yetkisinin de olmaması bu düşünceyi desteklemektedir.

Aydınlatma yükümlülüğünün yanı sıra birleşme neticesinde kişisel verileri “yeni” veri sorumlusuna aktarılan ilgili kişilerden açık rıza alınmasına gerek olup olmadığı değerlendirilmelidir. Çalışanların kişisel verilerinin devrolunan şirketten devralan şirkete geçmesi ve bu çerçevede çalışanların tüm özlük evrakının devralan şirket tarafından tutulması yasal bir yükümlülük teşkil etmektedir (İş Kanunu md. 75). Bu itibarla KVKK md. 5/2-ç uyarınca çalışanlara ilişkin kişisel verilerin işlenmesi “*hukuki bir yükümlülüğün yerine getirilmesi*” kapsamında değerlendirilebilir. Keza birleşmenin tescili ile birlikte devrolunan şirketin taraf olduğu tüm sözleşmeler (müşteri ve tedarik sözleşmeleri dahil) devralan şirkete külli halefiyet ilkesi gereği geçmektedir^[59]. Bu itibarla devralan şirketin sözleşmeden doğan yükümlülüklerin ifası bakımından gerekli olan kişisel verileri işlemesinin KVKK md. 5/2-e kapsamında mümkün olduğu kabul edilecektir.

Buna karşın şahsa sıkı sıkıya bağlı sözleşmelerin (ad personam sözleşmelerin) söz konusu olduğu durumlarda her ne kadar sözleşmesel ilişkinin geçişi engellenememekteyse de sözleşme ilişkisinden çıkma, bir başka deyişle

[59] Birleşmede sözleşmelerin devri için bak. Bauer, *op. cit.*, s. 296.

fesih imkanının mevcut olduğu kabul edilmektedir^[60]. Bunun birleşmeler bakımından en somut örneklerinden biri TBK md. 395'daki düzenleme nedeniyle şahsa sıkı sıkıya bağlı bir sözleşme olan iş sözleşmesinin devroluna şirketten devralan şirkete devrine devrolunan şirket işçilerinin TTK md. 158/4'ün atfıyla md. 178 gereği sahip oldukları itiraz hakkıdır. İlgili düzenleme uyarınca iş sözleşmesi devralan şirkete intikal etmekle birlikte işçi, iş akdini haklı nedenle feshetme imkanına sahiptir^[61].

Açık rızanın şahsa sıkı sıkıya bağlı bir hak olması^[62] karşısında herhangi bir hukuka uygunluk sebebi olmaksızın kişisel verinin bir veri sorumlusundan diğerine aktarılması durumunda birleşmeden önce verilen açık rızanın birleşme sonrası geçerliliğini koruyup korumadığı değerlendirilmelidir. Söz konusu kişisel verilerin bir veri sorumlusundan diğerine aktarılmasından sonra kullanım amacı burada dikkate alınmalıdır.

Öncelikle ilgili kişinin, açık rızasını herhangi bir gerekçe bildirme mecburiyeti olmadan dilediği vakit geri alabildiğini belirtmek gerekir^[63]. Ne var ki birleşmeye bağlı olarak ilgili kişiye ait kişisel veriler onayı ve bilgisi dahi olmaksızın devrolunan şirketten devralan şirkete intikal ettiğinden, devralan şirket “yeni” veri sorumlusu kimliğiyle ilgili kişiye karşı aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeli ve beraberinde eş zamanlı olarak

[60] Rolf Watter ve Urs Kägi: “Der Übergang von Verträgen bei der Fusion, Spaltung und Vermögensübertragung”, *Schweizerische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 3/2004, s. 235 vd.; Pierra Beretta, “Vertragsübertragungen im Anwendungsbereich des geplanten Fusionsgesetzes”, *SJZ*. 98, 2002, s. 253.

[61] Ayrıntılar için bak. Thomas Geiser, “Die Stellung der Arbeitnehmenden nach dem Fusionsgesetz”, *AJP/PJA* 2004, s. 863.

[62] Hüseyin Can Aksoy, “Kişisel Verilerin İşlenmesi Kapsamında Rıza Unsuru ve Sınırlı Ehliyetsizin Durumu”, *Haluk Konuralp Anısına Armağan*, Ankara, C. 3, Yetkin Yayınları, 2009, s. 59; Kemal Atasoy, “Kişilik Hakkı Kapsamında Sosyal Medyada Kişisel Verilerin Korunması Ve Veri Sahibinin Rızası”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 22, S.3, 2016, s. 286.

[63] <https://kvkk.gov.tr/yayinlar/AÇIK%20RIZA.pdf> (online 24.12.2024)

ilgili kişinin açık rızasını gerektiren hususlarda açık rızasını ayrıca almalıdır. Bir başka deyişle burada ilgili kişinin devrolunan şirkete (önceki veri sorumlusuna) açıkladığı rızanın da külli halefiyet ilkesi çerçevesinde devralan şirkete açıklanmış sayılması mümkün değildir. Örneğin devrolan şirket müşterisinin kendisine reklam yapılması konusunda vermiş olduğu açık rızaya dayalı olarak reklam yapılması hukuka uygun olmayacaktır. Devirden sonra ilgili müşteriden yeniden izin alınması ve ancak izin sonrası reklam faaliyetine başlanması uygun yöntem olacaktır.

Ayrıca ilgili kişiye karşı mevcut olan aydınlatma yükümlülüğünün makul bir süre içerisinde yerine getirilmesi ve gerekli olması halinde açık rızasının da yine makul bir süre içerisinde alınması gerekir. Makul süre, ilgili kişinin kişisel verilerin birleşme öncesi devralan şirkete açıklanması için bir hukuki sebebin mevcut olup olmaması halinde ve buna bağlı olarak kişisel verilerin bir veri sorumlusundan diğerine aktarımına ilişkin hazırlık sürecinin ne kadar erken tamamlanabileceğine, işlenen kişisel verinin hacmine göre değişiklik arz edecektir. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesine ve ilgili kişinin açık rızasının talep edilmesine karşın yapılacak bilgilendirmede tanınan süre içerisinde açık rızanın verilmemesi halinde söz konusu kişisel verinin imha edilmesi gerekir. Aksi durumda hukuka aykırı veri işlemenin cezai müeyyideleri ile karşı karşıya kalınabilir (KVKK md. 17/2).

Burada değerlendirilmesi gereken bir diğer husus, birleşmenin ticaret siciline tescilinden açık rızanın açıklanacağı ana kadar geçmişte açık rıza verilmiş veri işleme faaliyetlerinin yürütülüp yürütülemeyeceğidir. Örneğin ilgili kişinin devrolunan şirkete reklam ve kampanya yürütülmesi amacıyla e-mail adresini işlemesine onay vermesi halinde birleşmeden sonra devralan şirketin ilgili kişiye reklam ve promosyon e-mailleri göndermesi mümkün müdür? **Kanaatimizce** burada açık rıza bakımından devralan şirkete onay verilene kadar askıda bir hükümsüzlük halinin mevcut olduğu

kabul edilmelidir^[64]. Açık rızanın aynı Şekilde devralan Şirkete de verilmesi durumunda söz konusu veri işleme amacına uygun bir Şekilde faaliyet yürütülebilecektir. Buna karşın açık rıza talep edilmiŐ, ancak bu talep reddedilmiŐ yahut tanınan süre içerisinde verilmemiŐ ise artık söz konusu veri işleme amacının ortadan kalktığının kabul edilmesi ve faaliyetlerin de buna uygun bir Şekilde yürütülmesi gerekir.

IV. GENEL DEğERLENDİRME VE SONUÇ

TTK çerçevesinde birleşme sürecinde birleşme işlemlerinin tamamlanması ve iş süreçlerinin konsolidasyonu için kişisel veri niteliğindeki geniş kapsamlı bilgilerin erken bir aŐamada açıklanması gerekliliği ortaya çıkabilmektedir. En geç birleşme kararının tescil edilerek geçerli hale geldiği ve buna bağlı olarak malvarlığının intikal ettiği aŐamada, hem devrolunan hem de devralan Şirketler açısından ilgili kişi gruplarının veri koruma hukuku kapsamında korunmaya değer menfaatleri etkilenmektedir.

Bu noktada birleşmeye hazırlık sürecinde bir veri sorumlusunun diğerine kişisel veri aktarımında meşru bir menfaatinin olabileceğini tespit etmekle birlikte birleşmenin icra edilmesi sonrasında kişisel verilerin bir kurumdan diğerine aktarımına hiçbir Şekilde engel olma imkanı bulunmayan ilgili kişilerin korunması icap eder. Bu itibarla başkaca bir hukuka uygunluk sebebi olmadığı takdirde kişisel verisi açık rızaya dayalı olarak işlenen ilgili kişinin birleşme sonrasında açık rızasının devralan Şirketin veri işleme amaçlarına uygun bir Şekilde alınması gerekir.

Diğer taraftan birleşme görüŐmelerinin olumsuz neticelenmesi ihtimal dahilinde olduğundan özellikle due diligence aşaması ve sonrasındaki sözleşme müzakereleri aşamasında kişisel verilerin asgari düzeyde paylaşılması (veri minimizasyonu ilkesi) ve paylaŐılan kişisel verilerin de mümkün mer-tebe anonimleştirilmesi önerilmektedir. Yine sözleşme müzakereleri ncesi

[64] “Askıda hükümsüzlük” kavramı için bak. Fikret Eren, *op. cit.*, s. 300.

imzalanan gizlilik sözleşmesinde aktarılan kişisel verilerin imhası sürecine ilişkin hükümlere de yer verilmesi gerekir. Keza çalışanların, müşterinin, tedarikçilerin, iş ortaklarının ve şirket ortaklarının/temsilcilerinin kişisel verileri bir veri sorumlusundan diğerine aktarılırken veri aktarımı amacıyla bağlantılı ve sınırlı bir gerçekleştirilmelidir.

Birleşmenin geçerli hale gelmesiyle birlikte, devrolunan şirketin malvarlığı ve buna bağlı olarak muhafaza edilen kişisel veriler, kendiliğinden ve tescil ile eş zamanlı olarak devralan şirkete geçmektedir. Keza devrolunan şirket, başka bir işleme gerek olmaksızın sona ermektedir. Bu durum, ilgili kişiler açısından veri sorumlusunun değişmesi anlamına gelir ve bu değişim ilgili kişinin bilgisi veya onayı ile bağlantılı olmak zorunda değildir. Ancak birleşmenin geçerli hale gelmesi ile birlikte ilgili kişi, farklı veya daha geniş bir ticari faaliyete sahip olabilecek başka bir kurum ile karşı karşıya kalabilmektedir. Bu durumun, önemli ölçüde veri koruma hukuku açısından çatışma potansiyeli doğurabileceği aşıkardır. Bu itibarla külli halefiyetin veri sorumlusu kimliğinin muhafaza edildiği yönündeki görüşe katılmak mümkün olmadığından, ilgili kişiye karşı aydınlatma yükümlülükleri yerine getirilmeli ve gerekli olması halinde açık rızası alınmalıdır.

Keza birleşmenin ticaret siciline tescili ile birlikte ticaret sicil memurluğunun Ticaret Sicil Yönetmeliği^[65] md. 127 çerçevesinde bildirim yapılacak kamu kurumlarının arasına tarafların talebi üzerine VERBİS'i de dahil etmesi uygun olacaktır. Buna karşın söz konusu veri sorumlusu değişikliğini müteakip devralan şirketin VERBİS kayıtlarının da devrolunan şirketin sürdürülecek veri işleme faaliyetleri dikkate alınarak güncellenmesi gerekir.

[65] 27.01.2013 tarih ve 28541 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Akman, Ozan ve Calay, Naz, “Birleşme Devralma Süreçlerinde Due Diligence Aşamasının Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Paralelinde Değerlendirilmesi”, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, C. 4 S. 2, 2022.
- Aksoy, Hüseyin Can, “Kişisel Verilerin İşlenmesi Kapsamında Rıza Unsuru ve Sınırlı Ehliyetsizin Durumu”, *Haluk Konuralp Anısına Armağan*, Ankara, C. 3, Yetkin Yayınları, 2009.
- Amstutz, Marc ve Mabillard, Ramon, *Fusionsgesetz*, Basel, Helbing Lichtenhahn Verlag, 2008.
- Aşıkoğlu, Şehriban İpek, “Kişisel Verilerin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebepleri”, Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumlu Özel Hukuk- Acquis Communautaire’in Alınması - Açıklamalar, Değerlendirmeler, Öneriler, *Istanbul University Press*, İstanbul, 2020.
- Atasoy, Kemal, “Kişilik Hakkı Kapsamında Sosyal Medyada Kişisel Verilerin Korunması Ve Veri Sahibinin Rızası”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 22, S.3, 2016.
- Azözger, Çiğdem, “Kişisel Verilerin Korunması-Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Özel Düzenlemeler Dahil”, Beta Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, 2019.
- Balkan, Nurdan, “*Kişisel Veri Koruma Hukuku İle Ticaret Sicilinin Aleniyet Fonksiyonu Arasındaki Menfaat Dengesi*”, Ankara Hacı Bayram Veli Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, Ankara 2024.
- Bauer, Christoph, *Parteiwechsel im Vertrag: Vertragsübertragung und Vertragsübergang, Unter besonderer Berücksichtigung des allgemeinen Vertragsrechts und des Fusionsgesetzes*, Dissertation, Zürich, 2010
- Baumgartner, Urs L., “Wahrung des Datenschutzes in M&A- Transaktionen”, *sic! 12/2004*.
- Böckli, Peter, *Schweizer Aktienrecht*, Zürich, Basel, Genf, Schulthess Verlag, 4. Auflage, 2009.
- Beretta, Pierra “Vertragsübertragungen im Anwendungsbereich des gep-

lanten Fusionsgesetzes”, *SJZ*. 98, 2002.

Çekin, Mesut Serdar ve Akıncı, M. Furkan ve Berktaş, Ahmet Esad, *Veri Hukuku*, OnikiLevha Yayıncılık, Nisan 2023.

Eren, Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Yetkin Yayınevi, 27. Baskı, 2022.

Früh, Andreas, “Übergang von Kreditrisiken – Einzelübertragungen, Umwandlungsmaßnahmen et al.”, *Festschrift für Klaus J. Hopt zum 70. Geburtstag am 24. August 2010, Unternehmen, Markt und Verantwortung*.

Geiser, Thomas, “Die Stellung der Arbeitnehmenden nach dem Fusionsgesetz”, *AJP/PJA* 2004.

Heiss, Martin, *Die Mängelhaftung Beim Unternehmenskauf In Der Digitalwirtschaft*, Dissertation, Johannes Kepler Universität, Linz, 2022.

Höhn, Jakob, *Einführung in die Rechtliche Due Diligence*, Zürich, Schulthess Verlag, 2003.

Kama-Işık, Sezen, “Avrupa Veri Koruma Hukukuna Anayasal Bir Bakış”, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2020.

Körber, Torsten, “Geschäftsleitung der Zielgesellschaft und due diligence bei Paketerwerb und Unternehmenskauf”, *NZG, Heft 6/2002*.

Küzeci, Elif, “Kişisel Verilerin Korunması”, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, İstanbul, 2018.

Luginbühl, Jürg A., *Zürcher Kommentar zum Fusionsgesetz (FusG-ZK)*, Schulthess Verlag, Zürich, 2008.

Marsch-Barner, Reinhard, *Kallmeyer Umwandlungsgesetz*, 6. Baskı, Köln, 2017.

Meier-Dieterle, Felix, *Zürcher Kommentar zum Fusionsgesetz (FusG-ZK)*, Schulthess Verlag, Zürich, 2004

Pulaşlı, Hasan, *Şirketler Hukuku Şerhi*, Adalet Yayınevi, 5. Bası, Ankara, 2024.

- Rieckers, Oliver ve Cloppenburg, Matthias, *Habersack/Wicke Umwandlungsgesetz: UmwG*, Beck Verlag, 2017
- Sahar, Noor Talaat Azzat, “6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda Yer Alan Temel Kavramlar ile Terminoloji”, *SÜAMYOD*, Cilt 4, Sayı 1, 2021.
- Schröcker, Stefan, *Datenschutz und Universalsukzession nach dem Umwandlungsgesetz*, Dissertation, Deutscher Universitätsverlag, Kassel, 2006.
- Selek, Ozan, “Genel Veri Koruma Tüzüğü Işığında Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza Açıklaması”, *DEÜHFD*, Cilt 21, Sayı 2, 2019.
- Simitis, Spiros “Umwandlungen: ein blinder Fleck im Datenschutz”, *ZHR* 2001.
- Simon, Stefan, *Kölner Kommentar zum UmwG*, Heymanns Verlag, Köln, 2009.
- Stoffels, Markus, “Grenzen der Informationsweitergabe durch den Vorstand einer Aktiengesellschaft im Rahmen einer Due Diligence”, *ZHR* 165, 2001.
- Tekinalp Ünal, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2020.
- Tekinalp Ünal, Poroy, Reha ve Çamoğlu, Ersin, *Ortaklık ve Kooperatif Hukuku*, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 11. Baskı, 2009.
- Tekinay, Selahattin, Akman, Sermet, Burcuoğlu, Haluk ve Altop, Atilla, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul, 1993.
- Türk, Hikmet Sami, *Ticaret Ortaklıklarının Birleşmesi*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1986
- Von Der Crone, Hans Caspar, Dobler, Sarah ve Eugster, Karin, “Privatrechtliche Aspekte der Ausgleichsleistung und Abfindungen Gemäss FusG”, *Festschrift für Peter Böckli zum 70. Geburtstag*, Schulthess Verlag, Zürich, 2006.
- Von Salis, Ulysses, *Fusionsgesetz*, Zürich, 2004.

Watter, Rolf ve Kägi, Urs, “Der Übergang von Verträgen bei der Fusion, Spaltung und Vermögensübertragung”, *Schweizerische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 3/2004.

Yasaman, Hamdi, *Anonim Şirketlerin Birleşmesi*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1987.

Yasaman, Hamdi, “Şirketlerin Birleşmesi ve Bölünmesi”, *Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan*, İstanbul, Cilt 1, 2003.

Yücedağ, Nafiye, “Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri”, *İÜHF*, Cilt LXXV, Sayı 2, 2017.